FIN-FSA
FINANSSIVALVONTA

10.1.2023

Julkinen

Eduskunnan talousvaliokunta
tav@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö VNS 8/2022 vp Valtioneuvoston huoltovarmuusselonteko

Finanssivalvonnan lausunto valtioneuvoston huoltovarmuusselonteosta

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Finanssivalvonnalta lausuntoa VNS 8/2022 vp valtioneuvoston huoltovarmuusselonteosta.

Finanssivalvonta kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Selonteossa kuvataan huoltovarmuuden toimintaympäristöä Suomessa ja kansainvälisessä ympäristössä sekä arvioidaan huoltovarmuuden kehittämistarpeita. Lisäksi selonteossa määritellään keskeiset tavoitteet huoltovarmuuden kehittämiselle vuoteen 2030 mennessä.

Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan selonteko kuvaa hyvin huoltovarmuuden toimintaympäristöä ja siinä esitettävät huoltovarmuuden kehittämistarpeet ovat kannatettavia.

Selvityksessä todetaan, että Suomen rahoitusmarkkinoiden varautumisen taso ei tällä hetkellä täysin vastaa yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa asetettuja linjauksia ja valtioneuvoston asettamia varautumisen tavoitteita. Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan tämä toteamus pitää osittain paikkansa, koska maksujärjestelmien, korttimaksamisen ja arvopaperi-infrastruktuurin osalta ei ole ollut kansallista varautumista – kaikki keskitetyt ja keskeiset järjestelmät sijaitsevat Suomen rajojen ulkopuolella muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Myöskään valmiuksia palauttaa järjestelmät Suomeen ei ole ollut.

Tähän asiaan on kuitenkin tullut parannusta Rahoitusvakausviraston ylläpitämän huoltovarmuustilijärjestelmän kautta[1]. Huoltovarmuustilijärjestelmä on rakennettu päivittäismaksamisen turvaamiseksi mahdollisessa kriisitilanteessa tai mikäli jokin Suomessa toimiva pankki joutuu toimintakyvyttömäksi. Tämä järjestelmä mahdollistaa tilisiirrot, korttimaksamisen ja käteisnostot vakavissa normaaliolon häiriöissä ja poikkeusoloissa, joissa jokin pankki ei kykene käyttämään keskeisten maksupalveluiden edellyttämiä järjestelmiään. Päivittäismaksamisen varajärjestelyihin kuuluu lisäksi pankkien välisen maksuliikenteen turvaaminen, josta vastaa Suomen Pankki.

Rahoitusmarkkinoiden varautuminen on keskeistä myös vakuutus- ja työeläkejärjestelmän toimeenpanon kannalta. Toimijat ovat riippuvaisia eläkkeiden ja muiden korvausten maksatuksessa maksujärjestelmien

[1] Laki eräistä huoltovarmuuden turvaamisen järjestelyistä rahoitusalalla (666/2022) tuli voimaan 11.7.2022.

toimivuudesta ja sijoitustoiminnassaan mm. arvopaperi-infrastruktuurin toiminnasta.

Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan on tärkeää, että huoltovarmuustilijärjestelmän toimivuus varmistetaan ja että sitä edelleen kehitetään. Lisäksi jatkossa olisi hyvä kehittää arvopaperimarkkinoiden varautumista.

Selonteossa kiinnitetään huomiota myös ilmastonmuutoksen aiheuttamiin riskeihin. Näiden riskien realisoitumiseen voidaan osittain varautua vakuuttamalla. Riskien kasvaessa sekä määrällisesti että laajuudeltaan markkinaehtoinen vakuutussektori ei enää voi yksin kantaa riskiä jolloin nämä riskit muuttuvat vakuutuskelvottomaksi. Tulisikin harkita olisiko tarpeen kehittää uusia ratkaisuja näiden riskien kantamiseksi.

FINANSSIVALVONTA